

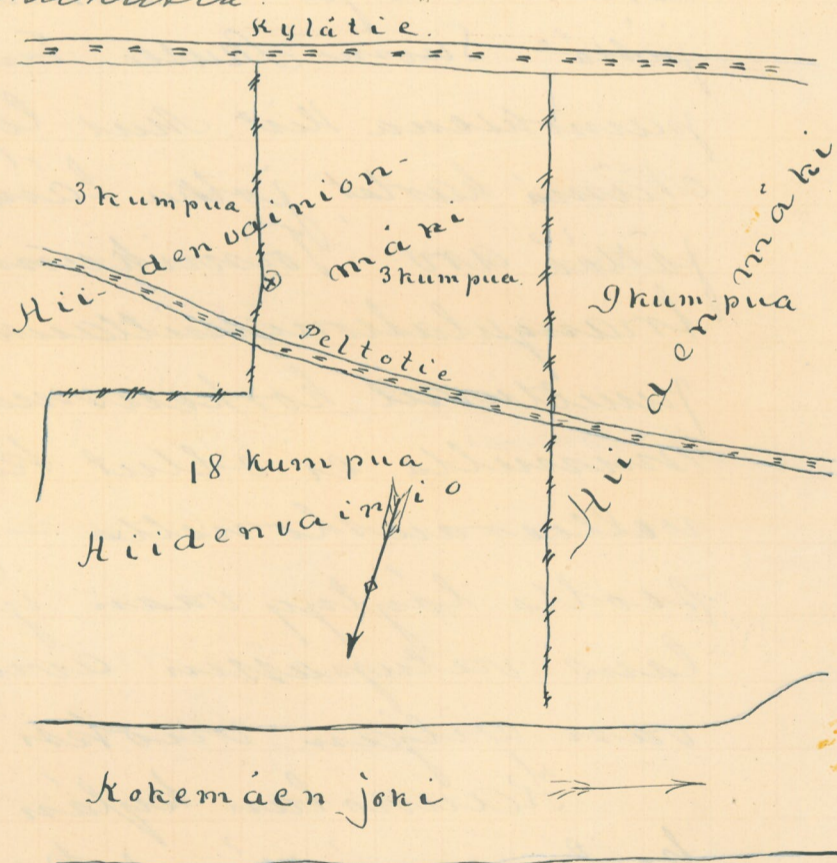
Muinaistieteelliselle Toimikunnalle.

Kalmistoilla Tyrvään pitäjän Roismalan ja Kaukolan kylissä, toimitin nimille annetun työohjeen mukaan kartoitus- ja luettelenistöitä viime elokuun 5-12 päivinä. Roismalan kylässä kartoitin sekä kalmiston kylän alkuperäisellä korttialueella että Ristimäellä. Näistä kalmistoista katso kertomustani kesämatkalla 1903 ja kirjoitustani "Pari rauhakautista polttokalmistoa Tyrvään pitäjässä", Suom. Museo - Finnsk. Mus. 1903 (n:o 4, ylipainoksena Hist. Mus. topografisessa arkistossa). Nämä kartat, jotka tämän ohella pyydyttiin arv. Toimikunnalle, ovat tehty triangulationimittauksen avulla, mutta puuttuvat korkeusmääräyksiä, koska nimellä ei ollut käytettävissäni nivelleerauskonetta - jommoinen muusolla löytyy vaan yksi - eikä mittaus valupassin avulla ollut kasvavan viljan vuoksi mahdollinen.

Kaukolan kylän kalmistoa en tällä kertaa ennättänyt kartoittamaan, mutta merkittin sen sijaan kesällä 1903 jäljentämälläni kyläkartalle (Museon topogr. arkistossa) siellä löytämäni haularaumiot, nim. ne, jotka eivät ole ot-

lut maist. H. J. Heikelin tekemälle kar-
talle. Kaluston laetua täällä valokui-
vat tähän liitetyt valokuvat 1-2.

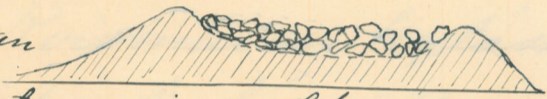
Näiden kalustojen lisäksi löysin
Tyrviällä isonlaisen rautakautisen pott-
tokaluston myöskin Tyrviän kylässä,
joka on Kokemäenjoen eteläramalla
Kaupolan kylää vastapäätä. Tämä kaluis-
to, joka nimmeästi näkyy peräalalla
valokuvassa no 1, on Tyrviän kylän Pys-
sän talon maalle luovetta kohti, joksi
rantaan kallistuvalla Hiidenvainion-
la, sen yläpuolella olevassa Hanniston
eli Hiidenvainion maassa (valokuvassa
riihen ympärillä) sekä tämän länsi-
puolella olevassa näreikkömettä kas-
vavassa Hiiden maassa. Tästä schemaan
piirros paikasta:



Hautausmaat, joita laskin kaikkiaan 33, vaih-
televat täällä sekä laajuudessaan että korkeudel-
leen ja ovat rakenteeltaan maantekoisia ki-
vikumpuja, useimmat suuren silmäki-

ven ympärille kasattuja. Yhdessä kunnus-
sa-piirrokseseen merkitty \odot ^u - on silmä-
kivi suurimmaksi osaksi raunioon peitet-
ty, joten sen harja ainoastaan törröttää
etän luonnonsuomaisena "kaulakivenä".

Toisissa raunioissa taas ei ole mitään silmä-
kiviä, vaan ovat tasaisesti pyöreäköisiä,
ruokosurmen peittämiä. Kolmessa muun-
ten verrattain avarassa rauniossa ovat
keskuksessa olevat rivet jääneet kokonaan
surmen yläpuolelle, joten niiden läpi-
leikkauks näyttiä tällaiselta:

Ovatko rauniot alkuperäisen 
tämän näköisiksi leiketyt, vai ovatko mahdot-
tisesti myöhemmin säätettyjä, ei voi
rauniota tarkemmin tutkimatta var-
muudella päätellä. Tällaisia raunioi-
ta löytyy Hiidenmäessä Raksi ja Hi-
denvainion mäessä yksi.

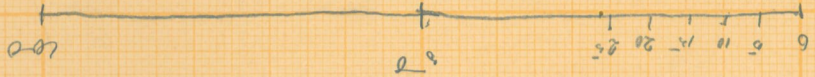
Muuten on usea Hiidenvainion mäen
hautaraunioista enemmän tai vähem-
män säätetty. Silt näkyi yksi, josta
silmäkivi oli porattu pois ja näin
syntyneen kuopan reunoilta tippsui-
ti hiiltä pollettuja luun muruja ja
saviastian palasia. Kolmessa muun-
sa näkyi ilmeisiä kockaivaunse-
jätkiä, joita varmaan olivat näiden
keskuksessa olevat verokset aukot.
Tyrvään kylän Toivon talon isäntä,
jota puhuttelin, sanoi, ettei hän ollut
näissä kunnissa ennen tällaisia
aukkoja havainnut, joten voi olla, että
jotkun sen jälestä, kun maapuri-
lässä Kaupolassa oli tutkimuksia toimii.

lattu ruvenneen omin päin kumpuja
tönnäntään.

Tulevana kesänä olisi sekä Kau-
kolan että Tyrvään kylän kalmisto kar-
toitettava ja viimeksimainitussa tutkit-
tava ainakin säretyt hautausmaat.

Helsingissä 26 p:nä Lokakuuta 1904.

Juhani Rinne.

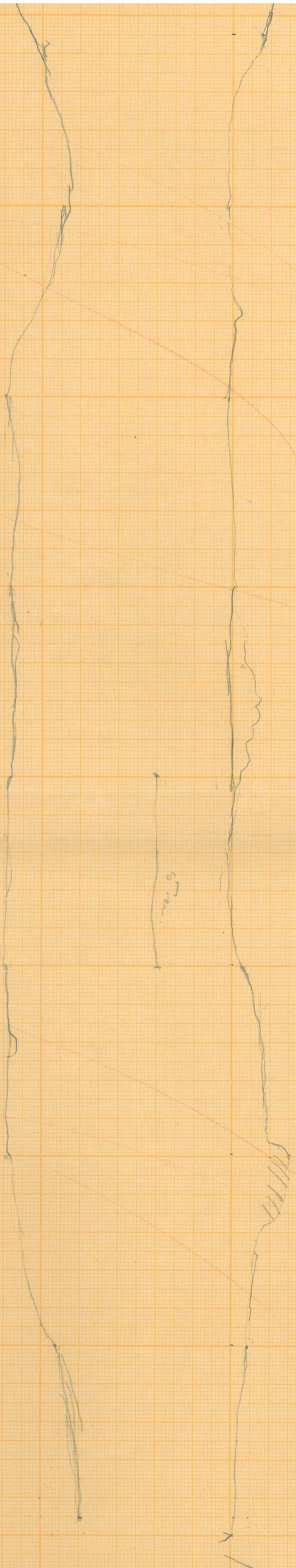


Liekko

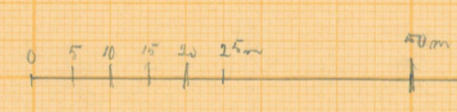
Saini Keskus
Rakennus



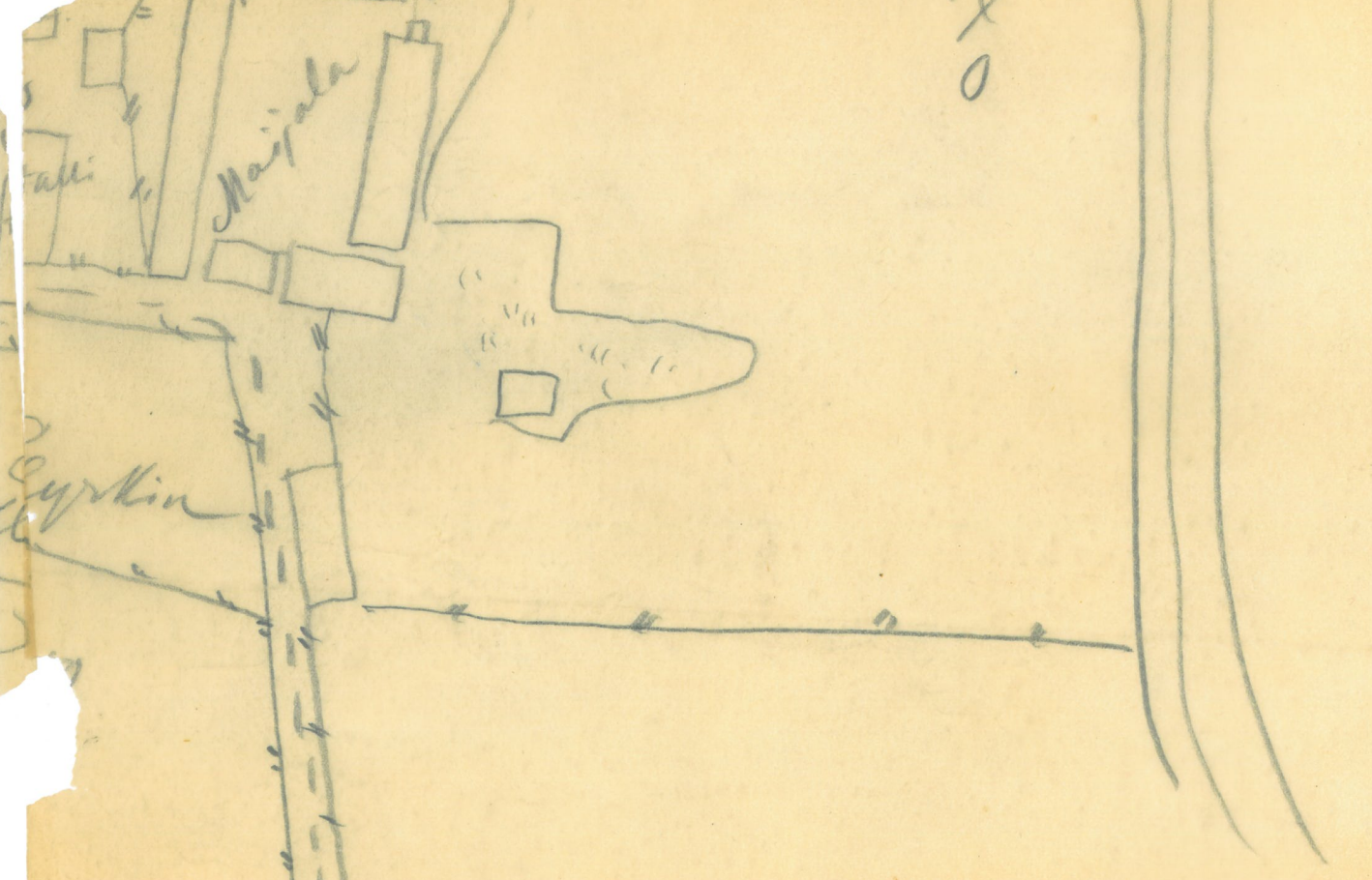
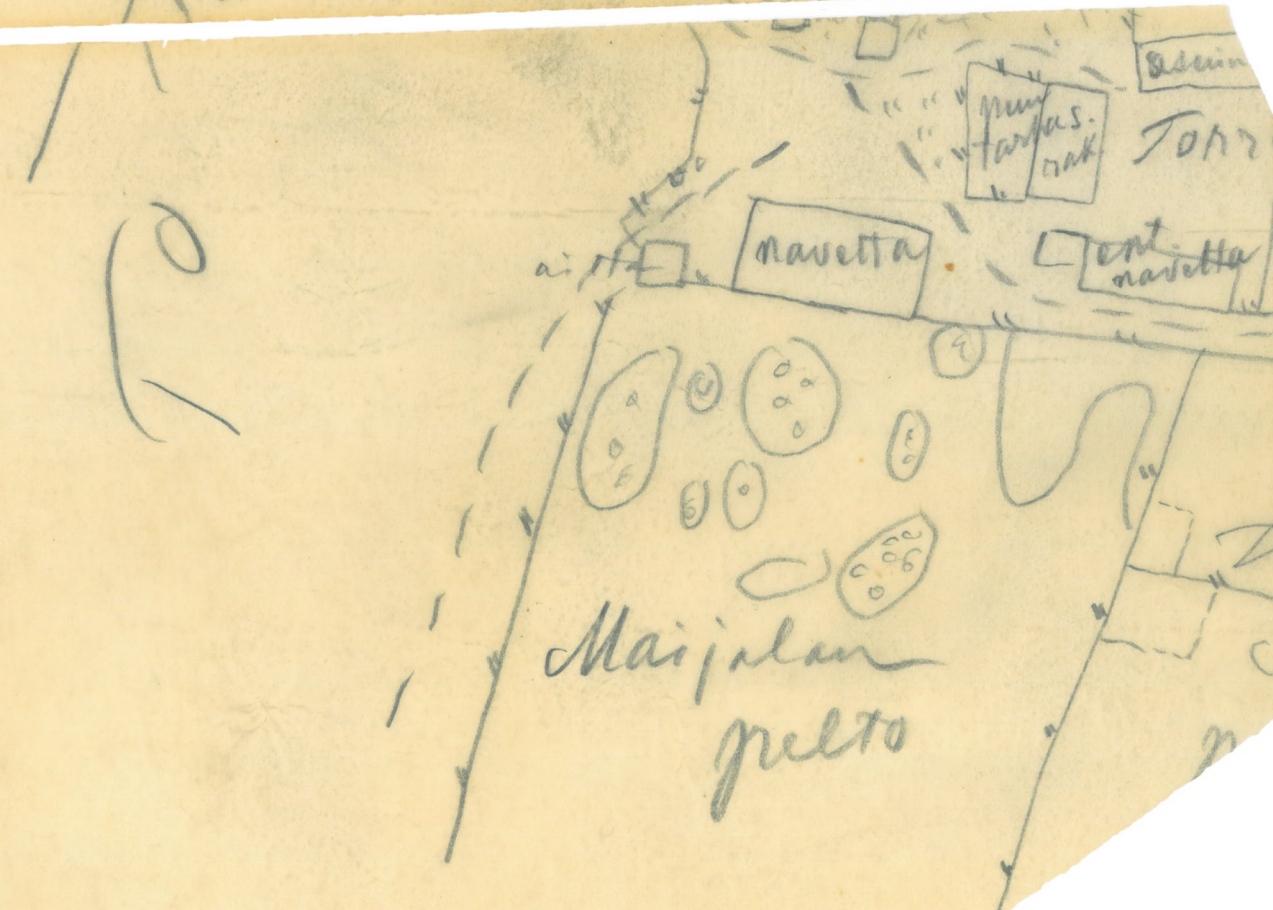
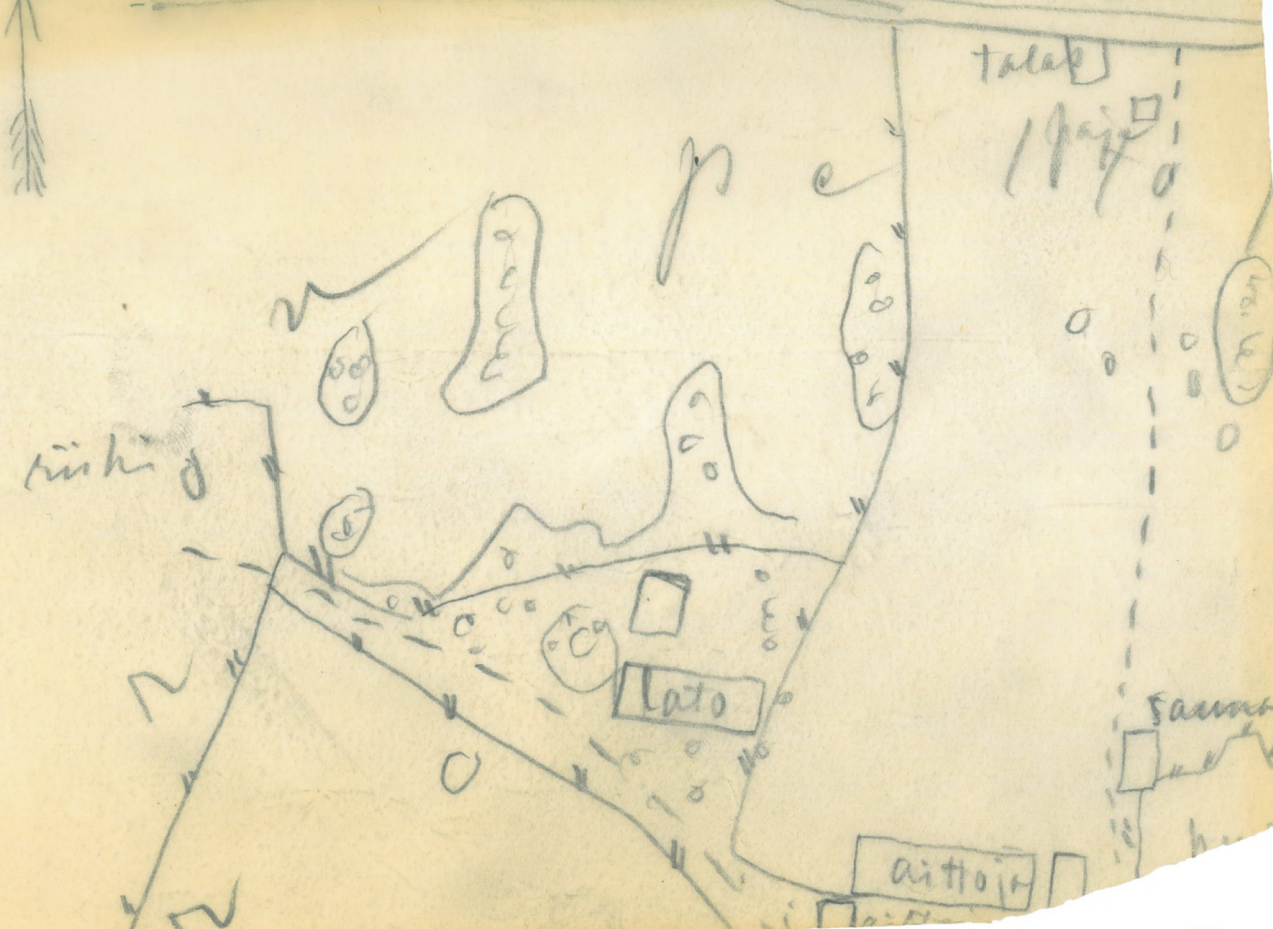
Suomen polttoainemuseo, Yrjö
Kiljunen, Roismalan kylässä
kesä 1904, karttoi Juhani K.



Kyläkirjasto
Kiljunen



L i e k o v e r i



n. 60

Ristimäen pottokalmisto, Tyrviän pitäjän Poismalan kylässä.

kesällä 1904 kartoitti Juhani Rinne.

Hyrkin -

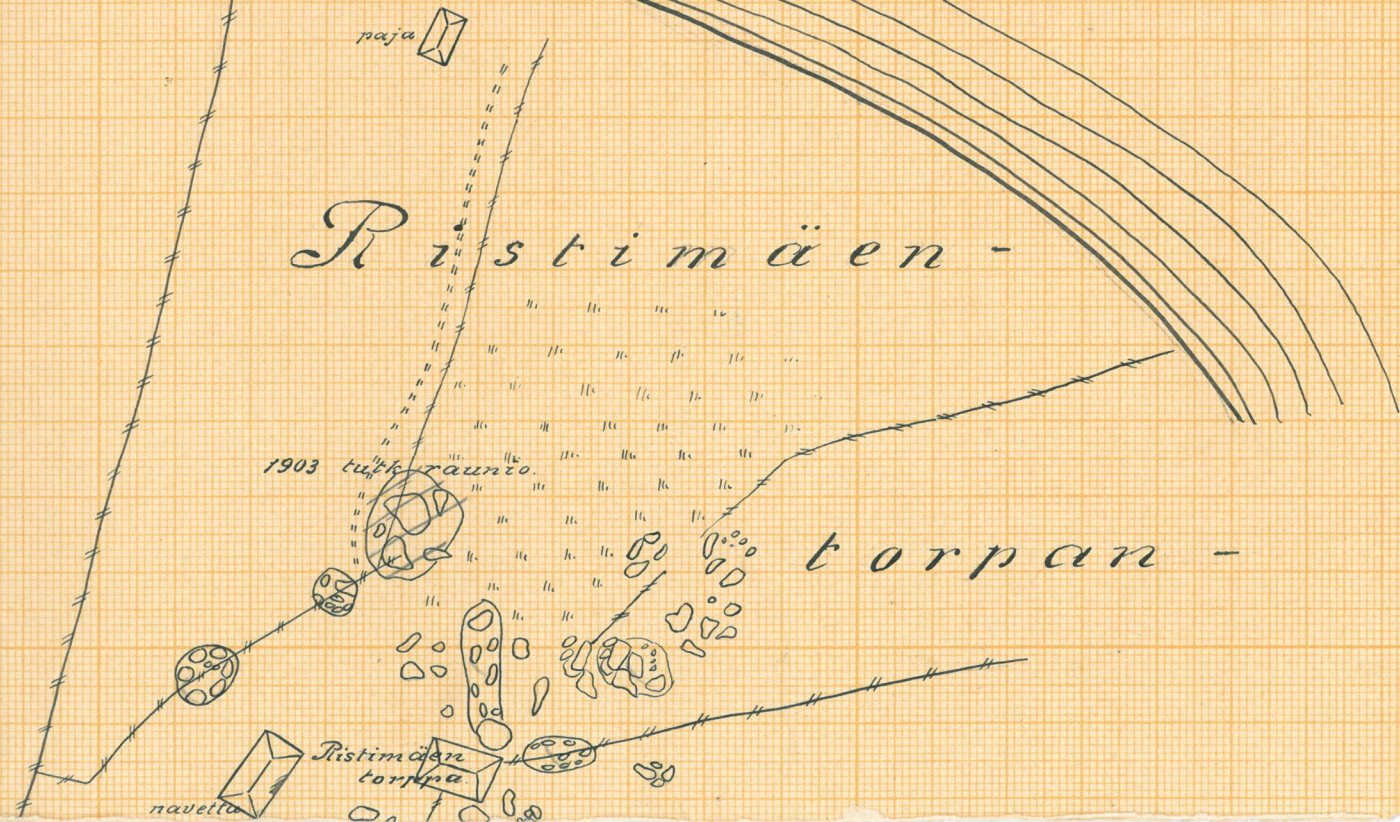
talon -
pellot

Poismalan
pellot



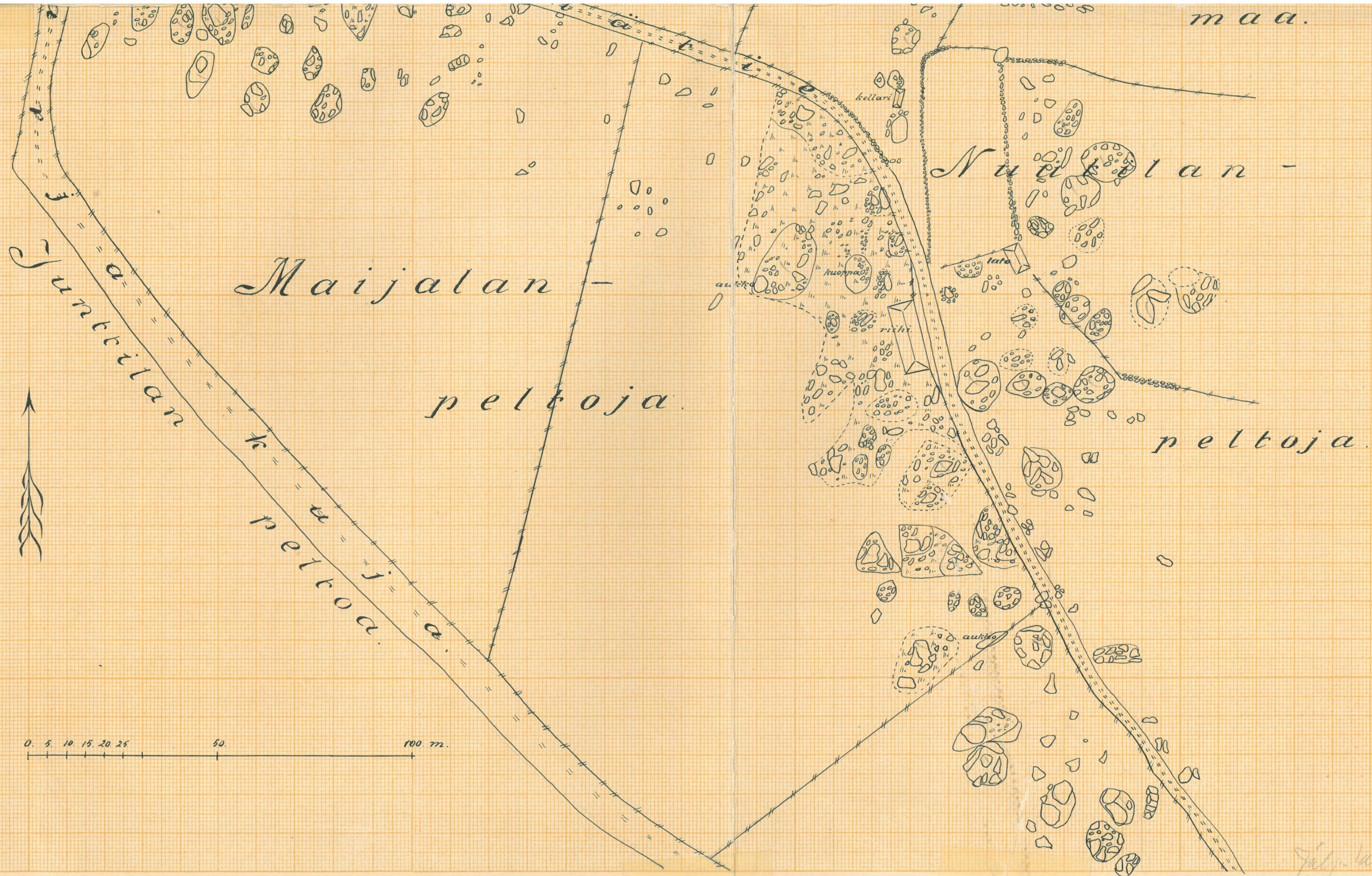
Sieppi

Ristimäen -



torpan -

maa.



0. 5. 10. 15. 20. 25. 50. 100. m.

J. L. Tamm



2613

Pottokalmisto Juvelan maalla Tyrvään pitäjän
Kaukolan kylässä. Valokuvasi 8/1904.

Juhani Rinne.

L. 136

Jyväskylä



2614

Polttoalmisto Juvelan maalla Tyrvään pit.
 Kaukolan kylässä Valokuvasi 6/8 1904.
 Juhani Rinne.

L.136